

Philippe VANDEKERCKHOVE

Gedelegeerd bestuurder Rode Kruis-Vlaanderen

Vier vrijwilligers zou het Belgische Rode Kruis in februari 1864 hebben geteld, toen ons land als eerste ter wereld een afdeling kreeg. Honderdvijftig jaar later werkt Vlaams bestuurder Philippe VANDEKERCKHOVE (51) samen met veertienduizend onbetaalde krachten. „En dat is enorm verrijkend.”

‘De keuze voor het Rode Kruis was de beste van mijn leven’

Jozefien VAN HUFFEL

Vóór hij aan het hoofd kwam van het Rode Kruis-Vlaanderen wijdde klinisch bioloog Philippe VANDEKERCKHOVE zich onder meer jaren aan wetenschappelijk onderzoek. Het labo verruilde hij voor papier, vergaderzalen en computers, maar onder meer door zijn achtergrond wordt Rode Kruis-Vlaanderen wel steeds meer een trendsetter als het gaat over onderzoek door ngo's. „Voor eerste hulp zijn we stilaan een wereldautoriteit.”

– Uw vader leidde het Rode Kruis tot begin jaren 1990. Toonde hij u de weg?

Als kind wist ik dat ik geneeskunde zou studeren. Ik dacht lang aan chirurgie, maar de klinisch bioloog bij wie ik tijdens mijn studie onderzoek deed, werd een rolmodel. Ik specialiseerde, werkte in het buitenland en ging uiteindelijk in het UZ Leuven aan de slag. Nadat ik daar na een veranderingsproces klinisch directeur werd, contacteerden headhunters me voor het Rode Kruis. Ook dat was toe aan verandering en wettelijk moest de bestuurder een klinisch bioloog zijn. Toen ik mijn vader op de hoogte bracht, zei hij: „Had je mijn mening gevraagd, ik had het je afgeraden. De job is zwaar.”

– En had uw vader gelijk?

De keuze voor het Rode Kruis was de beste van mijn leven. Als ziekenhuisdirecteur moest ik de band met onderzoek opgeven, maar mijn huidige job combineert alle elementen die me boeien. Het werk van de Dienst voor het Bloed is heel medisch, het contact met vrijwilligers uit alle lagen van de samenleving verrijkt me. Bovendien moet je je nooit afvragen of wat je doet, nuttig is. Als mensen uit de privé-sector hier solliciteren, blijkt dat vaak wat hen aantrekt. Ze zijn het beu om abstracte doelen na te streven.

Tijdens de werkuren ben ik de manager, 's avonds en 's weekends zijn er de contacten met de afdelingen. Tijd om afstand te nemen van de organisatie heb ik zelden. Maar ik weiger daarover te klagen. We zijn ambitieus, we doen het onszelf aan.

– Ligt die ambitie op het vlak van onderzoek? Toen ik in de ngo-sector begon, viel me op dat er grote bedragen omgaan, maar dat er relatief weinig onderzoek was. Na een tus-

Philippe Vandekerckhove: „Tijd om afstand te nemen, heb ik zelden. Maar ik weiger te klagen.” © Frank Bahn Müller

senkomst bij een ramp moet je toch weten of de aanpak goed, half goed of slecht was? De burger aanvaardt geen goedbedoeld amateurisme meer van ngo's.

Rode Kruis-Vlaanderen ontwikkelt nu bijvoorbeeld richtlijnen voor eerste hulp, aangepast aan de meest recente inzichten. Stilaan worden we wereldleider: in 25 Europese en in twintig Afrikaanse landen

„Zolang de menselijke natuur blijft wat ze is, is er nood aan organisaties zoals het Rode Kruis”

worden onze richtlijnen toegepast. Momenteel werken we aan een versie voor India. Wij ontdekten onder meer dat honing goed werkt als ontsmettingsmiddel. In gebieden waar ontsmettende zelf moeilijk of niet te krijgen is, kan het dus een alternatief zijn. Op die manier wordt eerste hulp beter en doeltreffender en kunnen

we een grotere groep mensen bereiken. Intussen legt de Duitse afdeling zich bijvoorbeeld toe op veldhospitelen.

– Het Rode Kruis bestaat 150 jaar. Waarom is het vandaag nog nodig?

Van bij de start was het een realistische organisatie. Stichter Henri Dunant zei niet dat oorlog niet moest bestaan. Hij wist dat de menselijke natuur is wat ze is en pleitte voor regels bij oorlogvoering. Ik durf dat te vergelijken met het christelijke geloof. Christus zei niet allereerst wat niet mocht, maar wees mensen op de gevolgen van hun gedrag. Er zijn veel extremere standpunten mogelijk, maar het christendom erkent het falen van de mens.

Het Rode Kruis krijgt vaak de kritiek dat we weten wat er misloopt, bijvoorbeeld in gevangenskampen, maar dat we er niet mee naar buiten komen. Er is echter een taakverdeling onder ngo's. Wij brengen onze mensen binnen in een gevangenis en realiseren contact met de families van de gedetineerden. Amnesty International klaagt wantoestanden aan en vliegt het land uit. Elk speelt zijn rol.

In een ontwikkeld land als België evolueren we mee met de noden. De gezondheidszorg werkt, maar het Rode Kruis heeft nu een rol in het traject voor en na het ziekenhuis, bijvoorbeeld voor hen die geen mantelzorgers om zich heen hebben.

– Wat kan er nog beter bij het Rode Kruis?

Onze opdracht is bijzonder breed. Dat maakt dat enkel onze eigen creativiteit en werklust de limieten bepalen, maar helaas ook dat het moeilijk is om in één zin uit te leggen waar we precies voor staan. Enquêtes tonen aan dat we bekender zijn dan Coca Cola, maar dat mensen erg verschillende ideeën hebben over wat we doen, afhankelijk van hun eigen ervaringen. Bepaalde activiteiten zijn ook compleet onbekend. Zo heeft het Rode Kruis bijvoorbeeld in elk land een Dienst Tracing, bij dewelke mensen die door een ramp of oorlog vrienden of familieleden uit het oog verloren, zich kunnen aanmelden. Broers uit Oost-Congo, verzeild in Canada en België, vinden elkaar zo terug. In de toekomst willen we die verhalen op een betere manier vertellen.